

Status på visitationsramme for førtidspension

18/14774 Åben Sag

Sagsgang

EAU

Sagsfremstilling

Erhvervs- og arbejdsmarkedsudvalget udtrykte på udvalgsmødet 29. maj 2019 ønske om at ”følge konsekvenserne af visitationsrammen, der blev vedtaget på udvalgets møde den 24. oktober 2018”. Den aktuelle status på førtidspensionsområdet præsenteres i det følgende.

24. oktober 2018 præsenterede forvaltningen en analyse af praksis på førtidspensionsområdet for erhvervs- og arbejdsmarkedsudvalget. Analysen viste, at 30 % af sagerne ikke var tilstrækkeligt oplyst, og den angav derfor følgende fokuspunkter:

- En højere grad af social- og beskæftigelsesfaglig opsamling på den samlede indsats, der har været gennemført.
- En mere nøjagtig beskrivelse og dokumentation af de konkrete formål med de iværksatte indsatser.
- En mere nøjagtig beskrivelse og dokumentation af, hvorfor iværksatte indsatser har/ikke har bragt borgeren tættere på arbejdsmarkedet. Dette gælder særligt i sager, hvor borgeren gentagne gange henvises til samme eller sammenlignelige forløb, i nogle hos samme leverandør.
- Et styrket fokus på sagsbehandlingstider og manglende indsatser.

På mødet 24. oktober 2018 vedtog erhvervs- og arbejdsmarkedsudvalget en ramme for visitation af sager om førtidspension (visitationsrammen). På samme møde protokollerede udvalget, at der er et ønske om at tilføje punktet ”Et styrket fokus på sagsbehandlingstider og manglende indsatser” til analysen af tildelingspraksis på førtidspensionsområdet samt en tilføjelse af ordene ”og dokumentation” til punkt 2 og 3. Udvalget godkendte de nævnte fokuspunkter.

Baggrund

For at en sag kan overgå til behandling efter reglerne om førtidspension, skal den som udgangspunkt først forelægges kommunens rehabiliteringsteam. Rehabiliteringsteamet er et tværfagligt dialog- og koordineringsforum, som afgiver en vejledende indstilling i blandt andet visse sager om førtidspension. Rehabiliteringsteamet kan bl.a. indstille, at en sag skal overgå til behandling efter reglerne om førtidspension. Det er kommunens pensionsnævn, der har kompetence til at træffe afgørelse om tilkendelse af førtidspension efter indstilling fra rehabiliteringsteamet. Denne praksis er fastsat i lov, jf. kapitel 3 i bekendtgørelse af lov om social pension af 19. august 2010.

Hvis pensionsnævnet finder, at der kan bevilges pension, bevilger udvalget førtidspension. Dette sker i langt de fleste sager, der forelægges udvalget. Hvis der ikke er grundlag for at bevilge førtidspension efter loven og visitationsrammen, sendes sagen efter loven retur til rehabiliteringsteamet, som skal revurdere sagen på ny. Hvis rehabiliteringsteamet fortsat finder, at der skal indstilles til pension, træffer pensionsnævnet afgørelse, som kan være et afslag. Denne sagsgang er fastlagt i Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. § 11, stk. 2.

Implementering af ny praksis

For at kunne opfylde kravene dels om forbedret oplysning, dels i visitationsrammen jf. udvalgets protokollering i sagen ”Analyse af tildelingspraksis på førtidspensionsområdet” 24. oktober 2018 sendte pensionsnævnet et antal sager tilbage til revurdering og yderligere oplysning i rehabiliteringsteamet. Det drejede sig om sager, hvor pensionsnævnet fandt, at der ikke var tilstrækkelige oplysninger i sagen, som skabte grundlag for at bevilge førtidspension.

I 2019 levede 17 ud af 111 sager indstillet til pensionsnævnet ikke op til kravene og blev sendt retur til rehabiliteringsteamet. I 2020 blev 15 ud af 89 sager returneret, og i 2021 drejer det sig om 4 ud af 43 sager (pr. 12. august 2021). Det bemærkes, at antallet af indstillede sager omfatter både nye indstillinger og sager, der kommer på igen efter en tilbagevisning.

Et antal af de sager, hvor pensionsnævnet har fastholdt, at der ikke skulle gives førtidspension, er efterfølgende påklaget til Ankestyrelsen. Det drejer sig om

- 14 sager i 2019. Heraf er 11 sager stadfæstet af Ankestyrelsen; i 1 sag fik borger medhold på baggrund af omstændigheder indtruffet efter kommunens afgørelse, og 2 sager er fortsat under behandling i Ankestyrelsen.
- 14 sager i 2020. Heraf er 10 sager stadfæstet af Ankestyrelsen; i 3 sager fik borger medhold, og 1 sag er fortsat under behandling ved Ankestyrelsen. Det bemærkes, at 1 af de 3 sager, hvor borger fik medhold, er anket, efter rehabiliteringsteamet har indstillet borgeren til et ressourceforløb efter tilbagevisningen.
- 1 sag i 2021 (pr. 1. juli 2021). Sagen afventer afgørelse.

I alt er 21 sager stadfæstet ved Ankestyrelsen fra visitationsrammen blev indført 24. oktober 2018 til 1. august 2021. I 4 sager har Ankestyrelsen omgjort pensionsnævnets afgørelse. 2 af de omgjorte afgørelser skyldes nye omstændigheder/oplysninger, som Ankestyrelsen er blevet forelagt, efter pensionsnævnet har genvurderet sagen.

Ledelsesmæssigt fokus på rehabiliteringsteam

Da der i 2019 fortsat kom indstillinger fra rehabiliteringsteamet, der både blev afvist af pensionsnævnet og Ankestyrelsen, styrkede afdelingen det ledelsesmæssige fokus på det arbejde, der blev udført forud for indlevering af materiale til rehabiliteringsteamet. Herunder blev kommunens revisionsfirma BDO bedt om at vurdere kvaliteten af arbejdet, for at sagsbehandlingen i givet fald kunne forbedres. I vedlagte ”Analyse af rehabiliteringssager – Norddjurs Kommune” har BDO gennemgået og vurderet 22 rehabiliteringssager (også benævnt ”vandrende sager”), der i perioden fra ultimo 2018 til medio 2020 har vandret mellem rehabiliteringsteam og pensionsnævn.

BDO konkluderer, at alle 22 rehabiliteringssager både lå uden for visitationsrammen og uden for den lovgivningsmæssige ramme for rejsning af sag om/bevilling af førtidspension. Dermed vurderer BDO, at pensionsnævnet har truffet korrekte afgørelser ved at returnere sagerne i samtlige 22 tilfælde, samt at:

1. Norddjurs Kommunes visitationsramme udgør et fyldestgørende grundlag for sagernes behandling.

2. Rehabiliteringsteamets redegørelse/faglige forklaring i de 22 rehabiliteringssager kan ikke danne grundlag for bevilling, da behandlingsmuligheder og/eller udviklingsmuligheder i forhold til borgernes arbejdsevne ikke er dokumenteret udtømmende i de 22 sager.
3. Rehabiliteringsteamets vurderinger baseres på en tilgang, som er præget af et helbredsfokus eller lægefagligt fokus, hvorimod pensionsnævnets vurderinger ses præget af et fokus på mulighederne for udvikling af borgers arbejdsevne gennem brug af alle relevante tilbud, herunder også kombination af behandling og relevante kommunale tilbud på tværs af forvaltningsgrene.
4. Rehabiliteringsteamet ses ikke at skelne mellem rehabiliteringssager vedrørende borgere under eller over 40 år. Det betyder, at den lovgivningsmæssige forudsætning for rejsning af sag om førtidspension ikke ses efterlevet.
5. På baggrund af intentionerne i gældende regelsæt vurderer BDO, at borgernes arbejdsevne bør være omdrejningspunktet for sagernes behandling i såvel rehabiliteringsteam som pensionsnævn. Dette ses ikke at have været gældende i de 22 sager.

Forvaltningen er derudover i løbende dialog med borgerrådgiveren, som er bekendt med praksis og initiativer på førtidspensionsområdet.

Norddjurs Kommunes praksis i førtidspensionssager

Førtidspension har været behandlet i budgetanalysen ”Analyse af førtidspension og fleksjobordningen”. Analysen blev forelagt udvalget på møde 24. juni 2020 og er vedlagt som bilag. Det fremgår bl.a. af analysen, at:

1. Tilgangen til førtidspension er stabiliseret. Andelen af arbejdsstyrken, som modtager førtidspension, ligger marginalt højere end gennemsnittet for klyngekommunerne.
2. Antallet af borgere, som tilkendes førtidspension, har ligget stabilt fra 2018 til 2019.

Udviklingen på førtidspensionsområdet fra 2012 til og med 2021 ses af vedlagte bilag ”Udviklingen i antallet af tilkendte førtidspensioner”. Tabel 1 viser tilgangen til førtidspension i Norddjurs Kommune og på landsplan i årene 2012-2020. Tabel 2 og figur 1 viser, hvor stor en andel af arbejdsstyrken der modtager førtidspension. Det fremgår, at Norddjurs Kommune i 2021 ligger lige under klyngegennemsnittet.

Revurderinger

I forbindelse med vedtagelsen af visitationsrammen i 2018 returnerede pensionsnævnet 37 sager til revurdering hos rehabiliteringsteamet eller høring hos sagsbehandler. Udvalget er senest orienteret om status på disse sager på møde 26. august 2020: Pr. 1. juli 2020 har 28 borgere opfyldt kriterierne for og er tildelt førtidspension, 1 borger er fraflyttet kommunen, og 8 borgere modtager andre ydelser.

Pr. 1. august 2021 er status for de resterende 8 sager, at

	Ress.frl.ydelse	Kont.- hjælp	Udd. hjælp	Jobafklforløb	Fra- flyttet	Førtidspension	Visit. til fleksjob	I alt
Status pr. 31.10.2019	4	3	2	1	0	0	0	10
Status pr. 01.07.2020	4	3	1	0	1	1	0	10
Status pr. 01.08.2021	3	1	1	0	1	1	1	8

Kilde: egne tal

Af de 37 borgere, hvis sager blev returneret i 2018, kan sagsbehandlingen i 18 tilfælde anses som forlænget. Definitionen på, at sagsbehandlingen er forlænget, forudsætter i denne fremstilling, at borgeren er tilkendt førtidspension, at sagen er fremlagt for pensionsnævnet indenfor en periode af 6 måneder fra tilbagevisningen, samt at der i sagsfremstillingen ikke er indleveret nye væsentlige sagsakter. Sagsbehandlingstiden på de 18 sager, som efter ovenstående definition anses som forlænget, er i gennemsnit 4,7 måneder. Sagsbehandlingstiden på førtidspensionssager, som ikke tilbagevises, er typisk 2-3 måneder.

Udfordringen var, at sagerne ikke var oplyst, da de blev forelagt pensionsnævnet, ligesom det ikke har været dokumenteret, at borgeren havde ret til førtidspension på det pågældende tidspunkt. I de 18 sager, hvor der ikke er indhentet nye væsentlige sagsakter, har sagsbehandler og rehabiliteringsteamet uddybet konkrete forhold i sagsfremstillingen. To eksempler, på hvad

pensionsnævnet kunne ønske afklaret, er: ”Borgeren er ikke afprøvet på det brede arbejdsmarked. Der ikke noget der indikerer, at borgeren ikke ville kunne deltage i revalidering, hvor borgeren så ville kunne lave evt. kontorarbejde eller arbejde med evt. stillesiddende jobs (hvorfor er dette ikke en mulighed?)” eller ”Borgerens forløb på quickcare stoppede som følge af manglende fremmøde. Var der lægefagligt belæg for dette?”

Den forlængede sagsbehandlingstid skyldes med andre ord, at sagens fakta ikke har været fyldestgørende beskrevet fra rehabiliteringsudvalget. Se om initiativer hertil afsnittet om BDO-rapporten.

Forvaltningen har undersøgt, om borgerens indsats har ligget stille i tiden mellem pensionsnævnets tilbagevisning af sagen til rehabiliteringsteamet og tilkendelse af pension ved fornyet behandling af sagen, og der er ingen, som har været uden kontakt eller indsats i den mellemliggende periode.

I 2019 levede 17 sager ikke op til kravene og blev sendt retur til rehabiliteringsteamet. I 2020 blev 15 sager returneret, og i 2021 drejer det sig om 4 sager (pr. 12. august 2021).

Opsamling

På baggrund af ovenstående ses det, at antallet af vandrede sager er bragt til et lavere niveau, og at mængden af tilkendte førtidspensioner svarer til niveauet i sammenlignelige kommuner. Derudover bliver der arbejdet aktivt med de borgere, der ifølge Ankestyrelsen og BDO med rette har fået afslag på førtidspension.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Ingen væsentlig sammenhæng.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Indstilling

Arbejdsmarkedschefen indstiller, at

1. orienteringen godkendes.
2. det drøftes, om den fortsatte udvikling på førtidspensionsområdet fremover skal kunne følges i budgetopfølgningerne og Beskæftigelsesplan 2021.

Beslutning i Erhvervs- og arbejdsmarkedsudvalget den 25-08-2021

Ad. 1. Godkendt.

Referatet vedlægges oversigt over alle returnerede sager. Det drejer sig om 17 sager i 2019, 15 sager i 2020 og 4 sager i 2021.

Sagsbehandlingstiden for disse sager rundsendes til udvalget.

Ad. 2. Drøftet. Udvalget ønsker at følge udviklingen i budgetopfølgningerne og Beskæftigelsesplan 2021.

Bilag:

1 -	Åben	Analyse af rehabiliteringssager_BDO afrapportering	(8411/21)	(H)
3011165				
2 -	Åben	Analyse af førtidspension og fleksjobordningen august	(119559/20)	(H)
2917417		2020		
3 -	Åben	Udviklingen i antallet af tilkendte førtidspensioner	(91595/21)	(H)
3109485				
4 -	Åben	Bilag - Status på returnerede førtidspensionssager i 2019	(119852/21)	(H)
3145740		2020 og 2021		